

I

(Законодателни актове)

РЕШЕНИЯ

РЕШЕНИЕ (ЕС) 2015/1814 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

от 6 октомври 2015 година

относно създаването и функционирането на резерв за стабилност на пазара към схемата на Съюза за търговия с емисии на парникови газове и за изменение на Директива 2003/87/ЕО

(текст от значение за ЕИП)

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 192, параграф 1 от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет ⁽¹⁾,

след консултация с Комитета на регионите,

в съответствие с обикновената законодателна процедура ⁽²⁾,

като имат предвид, че:

- (1) С Директива 2003/87/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ⁽³⁾ се създава схема за търговия с квоти за емисии на парникови газове в рамките на Съюза (наричана по-долу „СТЕ на Съюза“) с цел да се насърчи намаляването на емисиите на парникови газове по разходо- и икономически ефективен начин.
- (2) Съгласно заключенията на Европейския съвет от 23 и 24 октомври 2014 г. относно рамката на политиката в областта на климата и на енергетиката до 2030 г. основният европейски инструмент за постигане на целта на Съюза по отношение на намаляването на емисиите на парникови газове ще бъде добре функционираща и реформирана СТЕ на Съюза с инструмент за стабилизиране на пазара.
- (3) В член 10, параграф 5 от Директива 2003/87/ЕО се предвижда всяка година Комисията да представя на Европейския парламент и на Съвета доклад относно функционирането на европейския пазар на въглеродни емисии.
- (4) В доклада на Комисията до Европейския парламент и до Съвета относно състоянието на европейския пазар на въглеродни емисии през 2012 г. бе отбелязана необходимостта от мерки за справяне със структурното неравновесие между търсене и предлагане. Оценката на въздействието във връзка с рамката на политиката в областта на климата и на енергетиката до 2030 г. показва, че се очаква това неравновесие да се запази и че няма да бъде намалено в достатъчна степен посредством адаптиране на линейната крива към по-строга цел в тази рамка. Промяна в коефициента за линейно намаление само постепенно променя количеството квоти за целия Съюз (т.нар. „лимит на СТЕ на Съюза“). Съответно излишъкът също така би намалел само постепенно, така че пазарът ще трябва да продължи да функционира в продължение на повече от десетилетие с излишък от около 2 млрд. квоти

⁽¹⁾ ОВ С 424, 26.11.2014 г., стр. 46.

⁽²⁾ Позиция на Европейския парламент от 8 юли 2015 г. (все още непубликувана в Официален вестник) и решение на Съвета от 18 септември 2015 г.

⁽³⁾ Директива 2003/87/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 13 октомври 2003 г. за установяване на схема за търговия с квоти за емисии на парникови газове в рамките на Общността и за изменение на Директива 96/61/ЕО на Съвета (ОВ L 275, 25.10.2003 г., стр. 32).

или повече, като по този начин ще попречи на СТЕ на Съюза да даде сигнал за необходимите инвестиции с цел намаляване на емисиите на CO₂ по разходоефективен начин и да доведе до нисковъглеродни иновации, допринасящи за икономическия растеж и за създаването на работни места.

- (5) За да се предприемат мерки за справяне с посочения проблем и да се осигури по-голяма устойчивост на СТЕ на Съюза по отношение на неравновесието между предлагане и търсене, така че СТЕ на Съюза да може да функционира като добре организиран пазар, през 2018 г. следва да бъде създаден резерв за стабилност на пазара (наричан по-долу „резервът“) и той следва да започне да функционира, считано от 2019 г. Резервът също така ще улесни полезното взаимодействие с други политики в областта на климата и на енергетиката. С цел да се запази максимална степен на предвидимост следва да бъдат установени ясни правила за прехвърлянето на квоти в резерва и за освобождаването им от него. Резервът следва да функционира чрез прилагане на корекции по отношение на годишните тържни количества. Когато условията са изпълнени, считано от 2019 г. от тържните количества всяка година следва да бъдат приспадани количествата квоти, съответстващи на 12 % от броя на квотите в обращение, както е определен в най-актуалната публикация на Комисията относно общия брой на квотите в обращение, и да бъдат прехвърляни в резерва. През всяка една година, ако съответният общ брой на квотите в обращение е по-малък от 400 милиона, от резерва следва да бъде освободен съответен брой квоти за държавите членки, в съотношението и в реда, приложени при прехвърлянето на квотите в резерва, и тези квоти следва да бъдат добавени към тържните количества.
- (6) За целта Комисията и държавите членки, без ненужно забавяне след публикуването от Комисията до 15 май през дадена година на общия брой квоти в обращение, следва да гарантират, че календарите за провеждане на търгове на общата тържна платформа и, когато е приложимо, на алтернативните тържни платформи са коригирани, за да се вземат предвид квотите, които са прехвърлени в резерва или предстои да бъдат освободени от резерва. Корекцията на количеството квоти, които ще бъдат пуснати на търг, следва да бъде разпределена в рамките на период от 12 месеца след промяната в съответния тържен календар. Предвид необходимостта от безпроблемно функциониране на тържния процес в Регламент (ЕС) № 1031/2010 на Комисията ⁽¹⁾ следва, когато е необходимо, да бъдат установени допълнителни подробности относно корекцията.
- (7) Освен това, в допълнение към създаването на резерва, в Директива 2003/87/ЕО следва да бъдат направени няколко последващи изменения, за да се гарантира последователност и безпроблемно функциониране на СТЕ на Съюза. По-специално прилагането на Директива 2003/87/ЕО може да доведе до тържна продажба на големи количества квоти в края на всеки период на търгуване, което би могло да подкопае стабилността на пазара. Съответно, за да се избегне положение на пазарно неравновесие по отношение на предлагането на квоти в края на даден период на търгуване и началото на следващия с възможни неблагоприятни последици за пазара, следва да се предвиди тържна продажба на част от всяко голямо нарастване на предлагането в края на дадения период на търгуване през първите две години на следващия период. С цел да се засили допълнително стабилността на европейския пазар на въглеродни емисии и да се избегне изкуственото повишаване на предлагането в края на периода на търгуване, започнал през 2013 г., квотите, които не са разпределени на инсталации съгласно член 10а, параграф 7 от Директива 2003/87/ЕО, и квотите, които не са разпределени на инсталации в резултат на прилагането на член 10а, параграфи 19 и 20 от посочената директива (наричани по-долу „неразпределените квоти“), следва да бъдат прехвърлени в резерва през 2020 г. Комисията следва да направи преглед на Директива 2003/87/ЕО във връзка с тези неразпределени квоти и, ако е целесъобразно, да представи предложение на Европейския парламент и на Съвета относно възможностите за по-нататъшни действия.
- (8) Планираното повторно въвеждане на 300 милиона квоти през 2019 г. и на 600 милиона квоти през 2020 г., както е определено в Регламент (ЕС) № 176/2014 на Комисията ⁽²⁾, би възпрепятствало постигането на целта на резерва за борба срещу структурното неравновесие между търсене и предлагане. Поради това тези общо 900 милиона квоти следва да не се продават на търг през 2019 г. и 2020 г., а вместо това да бъдат прехвърлени в резерва.
- (9) Важно е СТЕ на Съюза да насърчава растеж с ниски въглеродни емисии и да бъде защитена конкурентоспособността на отраслите в Съюза, изложени на реален риск от изместване на въглеродни емисии. В посочените по-горе заключения на Европейския съвет относно рамката за политиката в областта на климата и на енергетиката в периода до 2030 г. се дават ясни насоки за продължаване на действието на разпоредбите относно безплатното разпределение на квоти и изместването на въглеродни емисии след 2020 г. Като се основава на тези стратегически насоки, Комисията следва да направи преглед на Директива 2003/87/ЕО, по-специално на член 10а от нея, и да представи предложение за преразглеждане на посочената директива в рамките на шест месеца след приемането на настоящото решение. Като се следва целта за постигане на условия на равнопоставеност, в рамките на прегледа следва да се обмислят също така хармонизирани мерки за компенсиране на непреките разходи на равнището на

⁽¹⁾ Регламент (ЕС) № 1031/2010 на Комисията от 12 ноември 2010 г. относно графика, управлението и други аспекти на търга на квоти за емисии на парникови газове съгласно Директива 2003/87/ЕО на Европейския парламент и на Съвета за установяване на схема за търговия с квоти за емисии на парникови газове в рамките на Общността (ОВ L 302, 18.11.2010 г., стр. 1).

⁽²⁾ Регламент (ЕС) № 176/2014 на Комисията от 25 февруари 2014 г. за изменение на Регламент (ЕС) № 1031/2010, състоящо се по-специално в определяне на количествата квоти за емисии на парникови газове, подлежащи на тържна продажба през периода 2013—2020 г. (ОВ L 56, 26.2.2014 г., стр. 11).

Съюза. В рамките на прегледа следва също така да се обмисли дали преди 2021 г. да не бъдат използвани до 50 милиона неразпределени квоти, за да бъдат допълнени съществуващите ресурси за насърчаване на проектите, посочени в член 10а, параграф 8 от посочената директива, и проекти за нисковъглеродни промишлени иновации, с проекти във всички държави членки, включително малки проекти.

- (10) Комисията следва да извърши мониторинг на функционирането на резерва в контекста на своя годишен доклад за пазара на въглеродни емисии. В посочения доклад следва да се разгледат съответните последици за конкурентоспособността, по-специално в промишления сектор, включително по отношение на показателите на БВП, заетостта и инвестициите. Освен това Комисията, в срок от три години от датата, на която започва да функционира резервът, а след това — периодически, следва да извършва преглед на функционирането на резерва с оглед на натрупания при прилагането му опит. При прегледа на функционирането на резерва следва по-специално да се прецени дали правилата за прехвърляне на квоти в резерва и за освобождаване на квоти от него са подходящи с оглед на целта за справяне със структурните неравновесия между търсене и предлагане. Този преглед следва да включва анализ на пазарното равновесие, в това число всички относими фактори, засягащи търсенето и предлагането, и на целесъобразността на предварително определените граници за прилагане на корекции по отношение на годишните тържни количества, както и процентната ставка, прилагана към общия брой квоти в обращение. Когато анализът показва, че определените граници вече не са подходящи предвид промените в пазарните тенденции и новата информация, която е налична към момента на прегледа, Комисията следва бързо да представи предложение с оглед преодоляване на това положение. При прегледа следва да се разгледа също така въздействието на резерва върху растежа, работните места, конкурентоспособността на промишлеността на Съюза и риска от изместване на въглеродни емисии. Прегледът на функционирането на резерва следва да бъде обективен и да е съобразен с необходимостта от запазване на регулаторната стабилност и гарантиране на дългосрочната предвидимост при прехода към икономика с ниски въглеродни емисии.
- (11) Доколкото целите на настоящото решение, а именно създаването на резерв за стабилност на пазара и осигуряване на функционирането му в рамките на Съюза, не могат да бъдат постигнати в достатъчна степен от държавите-членки, а поради техния обхват и последици могат да бъдат по-добре постигнати на равнището на Съюза, Съюзът може да приеме мерки в съответствие с принципа на субсидиарност, уреден в член 5 от Договора за Европейския съюз. В съответствие с принципа на пропорционалност, уреден в същия член, настоящото решение не надхвърля необходимото за постигане на тези цели.
- (12) Ето защо Директива 2003/87/ЕО следва да бъде съответно изменена,

ПРИЕХА НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ:

Член 1

Резерв за стабилност на пазара

1. През 2018 г. се създава резерв за стабилност на пазара, като прехвърлянето на квоти в резерва започва от 1 януари 2019 г.
2. Количеството от 900 милиона квоти, извадено от тържните количества през периода 2014—2016 г., както е определено в Регламент (ЕС) № 176/2014 съгласно член 10, параграф 4 от Директива 2003/87/ЕО, не се прибавя към количествата, продавани на търг през 2019 г. и 2020 г., а вместо това се прехвърля в резерва.
3. Квотите, които не са разпределени за инсталации съгласно член 10а, параграф 7 от Директива 2003/87/ЕО, и квотите, които не са разпределени за инсталации в резултат на прилагането на член 10а, параграфи 19 и 20 от посочената директива, се прехвърлят в резерва през 2020 г. Комисията извършва преглед на Директива 2003/87/ЕО във връзка с тези неразпределени квоти и, ако е целесъобразно, представя предложение на Европейския парламент и на Съвета.
4. Комисията публикува общия брой квоти в обращение всяка година до 15 май на следващата година. Общият брой квоти в обращение за дадена година е натрупаният брой квоти, издадени в периода от 1 януари 2008 г., включително броят на издадените квоти съгласно член 13, параграф 2 от Директива 2003/87/ЕО през този период и правата за ползване на международни кредити, упражнени от инсталациите, попадащи в обхвата на СТЕ на Съюза, по отношение на емисии до 31 декември от съответната година, минус натрупаните тонове проверени емисии от инсталациите в СТЕ на Съюза между 1 януари 2008 г. и 31 декември на същата тази година, всички квоти, отменени в съответствие с член 12, параграф 4 от Директива 2003/87/ЕО, и броят на квотите в резерва. Не се вземат предвид емисии през тригодишния период с начало през 2005 г. и край през 2007 г., както и квоти, издадени за тези емисии. Първата публикация се извършва до 15 май 2017 г.

5. Всяка година определен брой квоти, равен на 12 % от общия брой на квотите в обращение, както е определен в най-актуалната публикация, посочена в параграф 4 от настоящия член, се изважда от количеството квоти, което ще бъде продавано на търг в държавите членки съгласно член 10, параграф 2 от Директива 2003/87/ЕО, и се прехвърля в резерва за период от 12 месеца с начало 1 септември от съответната година, освен когато броят квоти за прехвърляне в резерва е по-малък от 100 милиона. През първата година от функционирането на резерва прехвърлянето на квоти в него се извършва и в периода между 1 януари и 1 септември на същата година по отношение на 8 % (представляващи по 1 % за всеки календарен месец) от общия брой на квотите в обращение, определен в най-актуалната публикация.

Без да се засяга общият брой квоти, които трябва да бъдат извадени съгласно настоящия параграф, до 31 декември 2025 г. квотите, посочени в член 10, параграф 2, първа алинея, буква б) от Директива 2003/87/ЕО, не се вземат предвид при определянето на дяловете на държавите членки в това общо количество.

6. През която и да е година, ако общият брой на квотите в обращение е по-малък от 400 милиона, от резерва се освобождават 100 милиона квоти и се прибавят към количеството квоти, което се продава на търг от държавите членки съгласно член 10, параграф 2 от Директива 2003/87/ЕО. Ако в резерва има по-малко от 100 милиона квоти, всички квоти от резерва се освобождават съгласно настоящия параграф.

7. През която и да е година, ако параграф 6 от настоящия член не е приложим и са приети мерки съгласно член 29а от Директива 2003/87/ЕО, от резерва се освобождават 100 милиона квоти и се прибавят към количеството квоти, което се продава на търг от държавите членки съгласно член 10, параграф 2 от Директива 2003/87/ЕО. Ако в резерва има по-малко от 100 милиона квоти, всички квоти от резерва се освобождават съгласно настоящия параграф.

8. Когато след публикуването на общия брой квоти в обращение са взети мерки съгласно параграф 5, 6 или 7, в календарите за провеждане на търговете се вземат предвид квотите, които са прехвърлени в резерва или ще бъдат освободени от резерва. Квотите се прехвърлят в резерва или се освобождават от него в рамките на период от 12 месеца. Когато се освобождават квоти съгласно параграф 6 или 7, независимо от периода, през който се извършва освобождаването на квоти, освобождаването следва дяловете на държавите членки, приложими към момента на прехвърлянето на квотите в резерва, както и реда, в който квотите са били прехвърлени в резерва.

Член 2

Изменения на Директива 2003/87/ЕО

Директива 2003/87/ЕО се изменя, както следва:

1) Член 10 се изменя, както следва:

а) параграф 1 се заменя със следното:

„1. От 2019 г. нататък държавите членки провеждат търгове за всички квоти, които не са разпределени безплатно в съответствие с членове 10а и 10в и не са прехвърлени в резерва за стабилност на пазара, създаден с Решение (ЕС) 2015/1814 на Европейския парламент и на Съвета (*).

(*) Решение (ЕС) 2015/1814 на Европейския парламент и на Съвета от 6 октомври 2015 г. относно създаването и функционирането на резерв за стабилност на пазара към схемата на Съюза за търговия с емисии на парникови газове и за изменение на Директива 2003/87/ЕО (ОВ L 264, 9.10.2015 г., стр. 1).“;

б) след параграф 1 се вмъква следният параграф:

„1а. Когато количеството квоти, които се продават на търг от държавите членки в последната година от всеки период, посочен в член 13, параграф 1 от настоящата директива, надвиши с повече от 30 % очакваното средно тържбно количество за първите две години на следващия период преди прилагането на член 1, параграф 5 от Решение (ЕС) 2015/1814, две трети от разликата между количествата се приспадат от тържните количества за последната година на съответния период и се добавят на равни вноски към количествата, които се продават на търг от държавите членки през първите две години на следващия период.“;

2) В член 13, параграф 2 втора алинея се заменя със следното:

„Държавите членки издават квоти на лица за текущия период в замяна на всички притежавани от тях квоти, които са отменени съгласно първа алинея. По същия начин квотите, които са поставени в резерва за стабилност на пазара и които вече не са валидни, се заменят с квоти, които са валидни за текущия период.“.

Член 3

Преглед

Комисията извършва мониторинг на функционирането на резерва в контекста на доклада, предвиден в член 10, параграф 5 от Директива 2003/87/ЕО. В този доклад следва да се разгледат съответните последици за конкурентоспособността, по-специално в промишления сектор, включително по отношение на показателите на БВП, заетостта и инвестициите. В срок от три години след датата, на която започва да функционира резервът, а след това — на интервали от пет години, Комисията, въз основа на анализ на нормалното функциониране на европейския пазар на въглеродни емисии, прави преглед на резерва и, ако е целесъобразно, представя предложение на Европейския парламент и на Съвета. При всеки преглед се обръща специално внимание на процентната стойност за определянето на броя на квотите, които да бъдат прехвърлени в резерва съгласно член 1, параграф 5 от настоящото решение, както и числената стойност на прага за общия брой на квотите в обращение и броя на квотите, които се освобождават от резерва съгласно член 1, параграф 6 или 7 от настоящото решение. При този преглед Комисията разглежда също така въздействието на резерва върху растежа, работните места, конкурентоспособността на промишлеността на Съюза и риска от изместване на въглеродни емисии.

Член 4

Преходна разпоредба

Член 10, параграф 1 от Директива 2003/87/ЕО с изменението в Директива 2009/29/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁾ продължава да се прилага до 31 декември 2018 г.

Член 5

Влизане в сила

Настоящото решение влиза в сила на двадесетия ден след публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Съставено в Страсбург на 6 октомври 2015 година.

За Европейския парламент
Председател
M. SCHULZ

За Съвета
Председател
N. SCHMIT

⁽¹⁾ Директива 2009/29/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 април 2009 г. за изменение на Директива 2003/87/ЕО с оглед подобряване и разширяване на схемата за търговия с квоти за емисии на парникови газове на Общността (ОВ L 140, 5.6.2009 г., стр. 63).